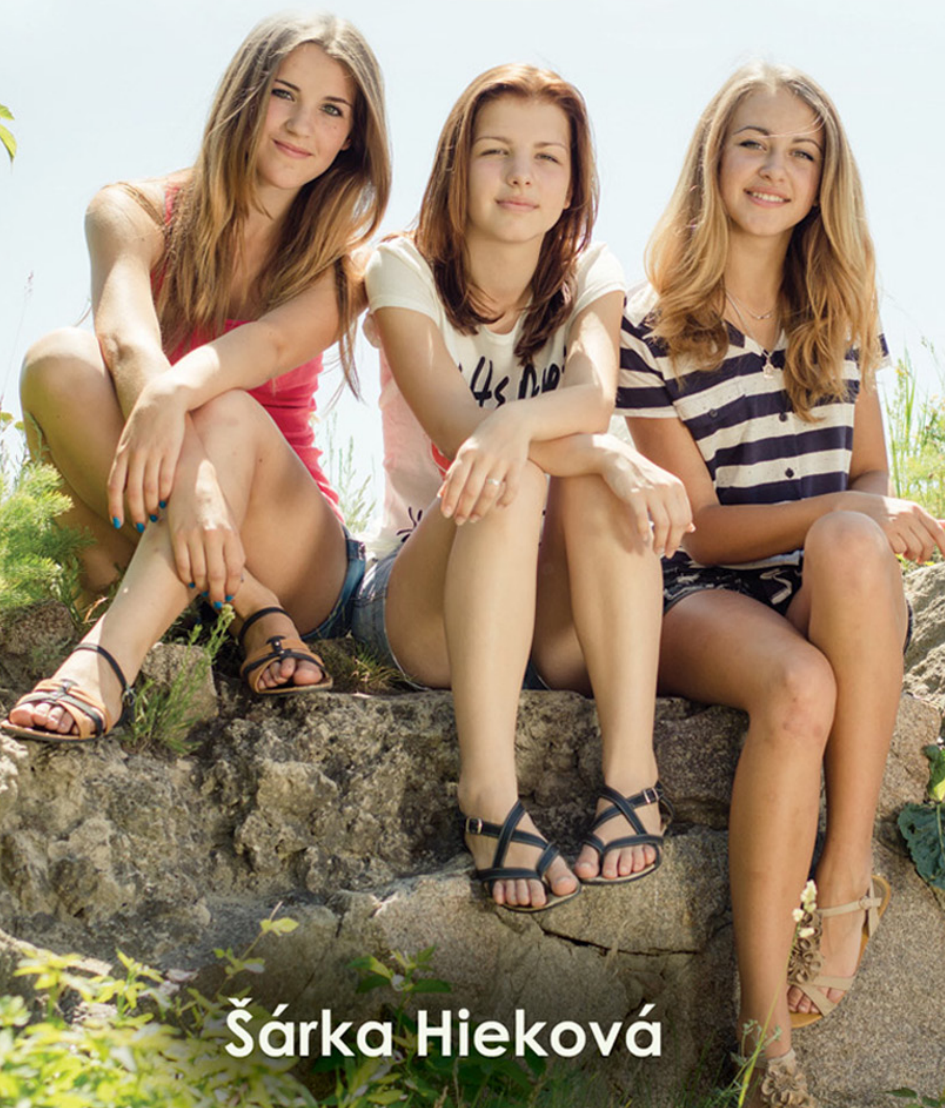

KIOKAN

JAK CHUTNÁ NADĚJE

Šárka Hieková

Copyright © 2023, Šárka Hieková
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Šárka Hieková, 2023
Redakční úprava Drahomíra Smutná
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokán, 2023
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-002-3

1. kapitola

Září

Adéla

Město zahalila tma. Na rozdíl od víkendů, kdy se v těch končinách motal ne jeden opilec, bylo tam v úterý večer pusto a prázdno. Adéla měla okolí důkladně zmapované. Většinou chodila sama, bratry a sestru uložila do postele a vydala se do Habrovce. Před půlnocí měla plný batoh a někdy i tašku nebo dvě.

Kontejnery za supermarketem pro ni představovaly hotový ráj. Pomačkané konzervy, z nichž se sloupala cedulka, roztržená balení limonád, otlučená jablka a hnědé banány, ze kterých pekla muffiny. Kdysi se bála, protože ji skoro pokaždé vyhnali bezdomovci, ale časem se seznámili, a dokonce si vyměňovali tipy, kde co sehnat.

Tentokrát však nešla sama, vzala s sebou i své tři sourozence. Do kontejneru s oblečením vlézt nemohla, na to byla už moc velká, a hlavně by se nedostala zpátky.

„Já tam ale nepolezu,“ fňukala Ema, kterou za pár dní čekal nástup do první třídy.

„Nikdo tě tam necpe,“ uklidnila ji Adéla. „Michal to zvládne.“

Poklepala na stěny a ulevilo se jí, že kontejner ještě nevyvezli. Byl plný.

„To dáš,“ usmála se povzbudivě na bratra. „Já a Petr tě tam vyzvedneme, vyházíš, co půjde, a pak ti pomůžeme vylézt.“

„Já se přece nebojím, ale je to zbytečný. Nepamatuješ, co tam bylo posledně? Špinavý dupačky, starý svetry a jediná celkem dobrá mikina.“

„Kterou jsi dostal ty. Musíme doufat, že to tentokrát bude lepší, jinak nebudete mít v čem jít do školy.“

Tohle jim nemusela Adéla připomínat, moc dobře věděli, že jim nové kalhoty, svetry a bundy matka těžko pořídí. Všechno přepočítávala na lahve vodky a oblečení pro čtyři děti by už vydalo na pěkných pár litrů.

„Podívej, je tak plnej, že ani nebudeš muset lézt úplně dovnitř,“ utěšovala Adéla mladšího z bratrů, který stál před kontejnerem a odmítal se pohnout z místa. „Petr podrží záklpek, já ti udělám stoličku a vyházíš jen ty igelitky a pytle na vrchu. Vlez mi na záda,“ dodala s úsměvem, klekla si na všechny čtyři a Michal udělal přesně to, o co ho požádala.

Adéla schválně vybrala pro jejich noční lov kontejner na okraji satelitního městečka, kde žili sami zbohatlíci a už několikrát tam měla štěstí. Pokud ovšem nebyl kontejner zrovna prázdný.

Správně však předpokládala, že mladé maminky budou chtít mít své dětičky první školní den pěkně nastrojené a po prázdninách vytrídily všechno, z čeho jejich ratolesti přes léto vyrostly.

Michal vyhazoval ven jednu tašku za druhou a Ema se nedočkavě pustila do průzkumu obsahu. Možná to Adéla skutečně správně odhadla, nebo měli jen štěstí, ale většina věcí byla použitelná. Vlastně kromě jedné opravdu otřesné oranžové bundy mohli upotřebit úplně všechno. V jednom z pytlů našli dokonce poměrně zachovalý školní batoh.

„Doufám, že v něm není svačina z minulého roku,“ pokrčila Adéla nos a popohnala Michala, aby se snažil vytáhnout další pytel.

„Hezká sukýnka, a tričko ještě s cedulkou!“ zajásala Ema, pro kterou to všechno bylo jen dobrodružství.

„Tahle je poslední,“ vyhodil Michal s heknutím potrhanou igelitovou tašku. „Dál už nedosáhnu.“

„Co to tam děláte, chuligáni! Zavolám policajty!“ ozval se starší mužský hlas odněkud ze tmy.

Adéla neztrácela čas. Společně se sourozenci posbírali úlovek a zmizeli v uličkách.

Čekala je ještě cesta přes město a potom dva kilometry do nedalekých Nevědic. S nákladem už to nebylo tak snadné, a navíc se museli vyhnout náměstí, aby zbytečně nevzbudili pozornost lidí, kteří neměli na práci nic jiného než se starat o druhé. Adéla rozhodně neměla chuť odpovídat na otázky, co dělá ta malá holčička tak pozdě venku, co nesou a kde to vzali. Oddechla si, až když byli doma.

„Jestli vzbudíte mámu, přetrhnu vás jako hada,“ pohrozila sourozencům úplně zbytečně. Všichni dobře věděli, že by to pro ně znamenalo rušnou noc.

Raději tiše odnesli věci do podkrovního pokojíčku a teprve tam se podívali na úlovek.

„Je tu dost pro každého,“ pokývala Adéla spokojeně hlavou, když vytáhla z jedné tašky zachovalé džíny. „Zítra to v pohodě stihnu vyprat a do školy půjdete v novým. Akorát budu muset sehnat boty.“

V duchu si na seznam přidala k botám ještě ponožky, spodní prádlo a později i šály, čepice a rukavice. Na to ostatní, jako školní pomůcky, peníze na výlety, svačiny, obědy a autobus, si netroufala ani pomyslet.

„Teď honem všichni do postele,“ zavelela. „A pořádně si umyjte ruce!“

Sama jim šla příkladem, potom se zavřela ve svém malém pokojíku, vzala papír a tužku a počítala, jak co nejefektivněji použít peníze z prázdninové brigády. Psala dlouhý seznam, škrtala, připisovala další položky a zase škrtala.

Z přemýšlení ji vyrušilo tiché zatukání na dveře. Do pokoje vklouzla Ema a bez vyzvání vlezla k sestře pod peřinu.

„Jak to, že ještě nespíš? Je skoro půlnoc,“ zeptala se Adéla, odložila psací potřeby a otočila se na bok, aby na Emu lépe viděla.

„Když já nevím, jestli se do školy těším.“

„Co to povídáš? Každý se těší do školy. Už rok od tebe neslyším nic jinýho. Celý prázdniny jsi počítala dny, kdy už z tebe bude školačka.“

„Já vím,“ fňukla Ema, „ale teď už je to moc blízko.“

„Ve škole je to fajn. Poznáš nové kamarády, naučíš se spoustu věcí, budete jezdit na výlety...“

„Co když se mi budou děti smát jako ve školce? Petr a Michal mi vyprávěli...“

„Že oni tě zase strašili? Hned ráno jim vynadám.“

„Michal říkal, že se mu smějou, že ještě nemá mobil, a Petr má jen ten hodně starý a nemá paušál. Co je to paušál? A já nebudu mít ani pořádnou tašku.“

„Víš, později přijdeš na to, že na těchhle věcech zas tak nezáleží...“ Adéla se zarazila v půlce věty. Samozřejmě, že na to sestra jednou přijde, a asi mnohem dříve, než by měla, jenomže teď byla ještě malá a první den ve škole byl jeden z nejdůležitějších v jejím životě. Kázání mohlo počkat.

V hlavě si znovu projela seznam toho, co musí pořídit, a několik položek z něj vyškrtla.

„Mělo to být překvapení, ale když už jsi tady... Zítra spolu pojedeme do města a koupím ti tu nejkrásnější aktovku.“

„A budu si moct vybrat?“

„Jasně,“ usmála se povzbudivě a pohládila Emu po blondatých vláskách.

„Penál taky?“

„Penál taky. A přezůvky,“ přihodila Adéla další položku.

Možná, když prodá ty věci z kontejneru, co jsou sice hezké, ale jim se nehodí, tak by peníze mohly stačit.

„Dostanu i kornout?“

Žádný zbytečnosti, žádný zbytečnosti, žádný zbytečnosti,
úpěla Adéla hluboko uvnitř.

„I kornout, ale teď už utíkej spát.“

Ema přikývla a s úsměvem na tváři odběhla do svého pokoje.

Adéla se otočila na záda a zírala do stropu. Nová taška a všechno to ostatní, co sestře naslibovala, stálo hrozně moc peněz. Pořídila by za ně jídlo na dva týdny, možná i na déle, ale nemohla připustit, aby Ema ztratila svoje dětské sny hned první školní den.

Rané dětství měla Adéla poměrně idylické. Matka se sice už tenkrát ráda napila, ale držela se. Aspoň dokud s nimi žil Adélin otec. Bohužel těsně předtím, než šla do první třídy, se odstěhoval a bezstarostné dětství skončilo. V tu dobu už se kolem batolili její bratři, o kterých otec zjistil, že nejsou jeho.

Pak se všechno jen zhoršovalo. Ještě nějakou dobu se matka snažila chodit do práce nebo najít dětem nového tatínka, ale po narození Emy se už jen válela v posteli a pila. Péči o domácnost převzala babička, ale měla už svůj věk a síly ji rychle opouštěly. A tak sotva oslavila Adéla dvanácté narozeniny, zůstalo všechno prakticky jen na ní. Celé čtyři roky.

Zvládala to. Bylo to jako dát si na záda dvacetikilové závaží, stoupat do kopce a nikdy se nezastavit, ale zvládala to.

Jenomže nechtěla, aby tu štafetu musela převzít Ema. Aby i ona musela být vystavená posměchu, šikaně a nikdy nekončící dřině. A přísahala, že udělá všechno na světě, aby tomu zabránila.

Edita

Dá se začít znovu, když je člověku sedmnáct?

Nejspíš ano, odpověděla si v duchu. Tenhle rok musí být jiný. Nové město, nová škola, noví spolužáci. Nikdo, kdo by si pamatoval původní Editu Koulovou. Tlustá brýlatá šprtka je minulostí a do třetího ročníku habroveckého gymnázia nastoupí úplně jiná Edita. Cool a oblíbená.

Vzdychla a nasadila si kontaktní čočky. Bohužel ne barevné, ale dioptrické, s její nudnou šedomodrou barvou se nejspíš nedalo nic dělat. Máma jí neustále tvrdila, že má krásné oči, a nebude proto vyhazovat peníze za dioptrické čočky s barevným tónováním.

Edita chvíli vybírala mezi sukní a kalhotami, a nakonec se nasoukala do džínů. Přes prázdniny sice dřela a neuvěřitelně zhubla, přesto jejich velikost mírně podcenila.

Zhluboka vydechla, dopnula zip i knoflík a doufala, že volné tričko nějaký ten špiček schová. Pro jistotu si ještě oblékla lehkou bundičku limetkové barvy, ráno už bylo přece jen trochu chladno. Naposledy se podívala do zrcadla, pohodila světle hnědými vlasy a vyšla ze dveří.

Jejich nový dům a budova gymnázia tvořily dva od sebe nejvzdálenější body města a městských autobusů jezdilo minimum. Byla si jistá, že díky každodenní svižné chůzi brzy dopne džíny i bez zadržného dechu.

Ještě jednou si zopakovala, že ji nikdo nezná, a dokonale klidná vyrazila do školy. Co by se mohlo stát?

To pochopila, jakmile došla před školu. Všichni studenti stáli v hloučcích a vesele se bavili, zatímco ona nikoho neznala. Nechtěla si hned na začátku udělat jméno jako ta, která se

krčí opodál. Měla na to myslet a raději přijít až na poslední chvíli. Teď už však bylo pozdě jít se někam projít, do zvonění zbývalo pár minut.

Naproti její bývalé škole býval butik, papírnictví a večerka, naproti habroveckému gymnáziu stál ale jenom kostel. Nemohla tedy ani předstírat, že ji zaujalo něco ve výloze.

Rozhlédla se rozpačitě kolem. Tváře byly možná jiné, ale archetypy stejné. Už jen z oblečení a gestikulace bylo jasné, kdo je kdo. Třídní krasavice s dokonale vyžehlenými blond vlasy, rozmazlené princezny v šatičkách Gucci a Prada, hiphopeři v mikinách s nápisy ve stylu graffiti, nerdi visící na svých mobilech, lesany v batice, emo v kůži, sportovci v teplákovkách, drsníci dělající ramena a synkové zbohatlíků s Apple hodinkami postávající u BMW.

Marně hledala, jestli se někde schovávají mimoni, hned by se k nim šla postavit. Věděla, kam patří.

„Tenhle rok bude jiný,“ řekla nahlas a zvedla bradu, ale poblíž nebyl nikdo, kdo by takové odhodlání ocenil.

Byla připravená. Mluvila už s ředitelem i s třídní učitelkou a zjistila, kde se nachází její třída. Schválně počkala a dovnitř vstoupila až těsně před zvoněním, aby se vyhnula trapným dohadům ohledně zasedacího pořádku. Rozhodla se, že si prostě sedne tam, kde bude volné místo, a hotovo, ale když vstoupila do třídy, byly už všechny židle obsazené.

„Vy jste čí?“ zeptala se učitelka, která plná poprázdňového elánu přišla ke dveřím třídy o celé dvě minuty dřív.

„Koulová. Edita.“

„Nedostala jste e-mail?“ podívala se na ni učitelka vyčítavě, a s povzdechem dodala: „Tak pojďte, byla jste přeřazená do béčka.“

Prošly tmavou chodbou budovy a se zazvoněním zastavily před těmi správnými dveřmi. Učitelka vstrčila Editu do třídy, nechala ji svému osudu a odešla.

Edita zrudla, ale naštěstí nebyla sama, kdo se zatoulal. Ředitel právě představoval jinou studentku.

„Tohle je Sandra Wallace, která se k nám přistěhovala z Austrálie.“

„Volíz, no to mě podrž,“ rozchechtal se kdosi v zadní lavici nad ředitelovou špatnou výslovností a plácl se dlaní do čela.

„Ony vás ty srandičky přejdou, Hubálek,“ napomenul ho ředitel a pobídl Sandru, aby se posadila do první lavice v prostřední řadě. Pak se obrátil k Editě. „A vy jste?“

„Edita Koulová.“

„Nazdar Koule!“ zvolal kdosi.

„Volíz a Koule, no já se poseru,“ zahýkal Hubálek a třída propukla v smích.

„Prázdniny už skončily, takže se zase všichni pěkně zklidníme. Já se vám divím, studujete gymnázium a chováte se jako na prvním stupni obecné. Asi vás hned všechny vyzkouším z derivátů uhlovodíků,“ zpražil je ředitel, který rovněž učil chemii, a odešel.

Edita následovala Sandru, posadila se do první lavice vedle ní a snažila se být neviditelná. Cool, populární a vylepšená Edita byla pryč a stačila k tomu necelá minuta.

„Jaký byl první den ve škole, zlatíčko?“ zeptala se matka, sotva Editu vstoupila do domovních dveří.

Ještě před vteřinou měla chuť se posadit s mámou v kuchyni a povídat si, ale tahle nevinná věta srazila její náladu na bod mrazu. *Zlatíčko a miláčku* jakž takž vydržela, když u toho byly samy, ale matka ji tak bohužel často oslovovala i na veřejnosti.

„Dobrý,“ zavrčela a koukala, jak by se prosmýkla ke schodišti.

„Máš tam už nějaký kamarádky?“

„Kamarádky ne, ale kamarády,“ zamračila se. „Jeden se mě ptal, jestli máme ložnice z leštěného ořechu, a další potřeboval spravit auto. Myslím, že oba ještě stojí před domem,“ řekla vážně, ale matka poznala, že si dělá legraci. Podobné narážky měla Edita docela často.

„Vtipný,“ protočila máma oči.

„Možná to není vtipný, ale je to pravda. Bydlíme tu už dva měsíce a vy jste nebyli schopný ty reklamní bannery na báráku sundat nebo zamalovat.“

K jejich domu patřila totiž ještě jakási stodola, která kdysi dávno sloužila jako sklad obilí, potom garáž zemědělských strojů, posléze autoopravna, a nakonec bazar s použitým nábytkem dováženým z Německa. To také stále hlásaly nápisy na zdi.

Matka chtěla stodolu zbourat a mít tam bazén, otec fotografické studio, ale nakonec si ji zabral Lukáš, Editin starší bratr, který se věčně hrabal v autech a montážní jímka se mu hodila. Třetinu budovy používal jako garáž a dílnu, a rozlehlou zadní část zařídil nábytkem, který tam zůstal po původním majiteli. Během prázdnin se sem prakticky přestěhoval a pořádal ty nejvyhlášenější pařby v okolí. Lukáš totiž, na rozdíl od Edity, byl populární a ani se o to nemusel snažit. To, že se přestěhovali, mu vůbec nevadilo. Stačilo, aby se šel jednou koupat na pískovnu, a hned byl okolo něj nejmní tucet holek.

„Až se táta vrátí z Nepálu, tak to udělá, zlatíčko,“ řekla matka smířlivě.

„Jo, to slyším v jednom kuse,“ odsekla Edita, vyběhla nahoru do svého pokoje a nezapomněla bouchnout dveřmi.

Praštila sebou na postel a několikrát se zhluboka nadechla. Věděla, že to přehnala, ale nemohla si pomoci. Ostuda hned první den ve škole byla taková, až měla chuť se znovu přestěhovat.

Ne, že by byla přímo šikanovaná, občas si sice vyslechla nepřijemnou poznámku na svoji váhu, ale ne moc často.

Většinu času byla spíš neviditelná a spolužáci ji oslovovali, pouze když potřebovali opsat domácí úkol. A ani tehdy se nikdo nenamáhal použít její křestní jméno. Pro všechny byla vždycky jen Koule. Věděl vůbec někdo, že se jmenuje Edita?

Přezdívka, kterou dostala už ve školce, jí zůstala a bylo jasné, že se s ní potáhne až k maturitě, což byl docela pech, neboť sotva začal třeták. Kupodivu její spolusedící říkali všichni normálně jménem, zřejmě proto, že Sandra každému ochotně pomáhala s angličtinou, anebo proto, že byla prostě kus. Starší než ostatní, a občas dokonce jezdila do školy vlastním autem, ale jinak o ní nikdo nic nevěděl. Ani Edita.

Zatímco Sandra se držela zpátky, Honza, který seděl v lavici za nimi, nejspíš v životě neslyšel pojem *osobní prostor*. Jeho soused se v průběhu září rozhodl, že gympl vlastně není nic pro něj, a odešel někam na učňák, a tak měl Honza celou lavici pro sebe, ale ani to mu nestačilo. Každou přestávku a často i o hodině si vyložil nohy na desku stolu, a protože měl bezmála metr devadesát, končily podrážky jeho bot v prostoru mezi Sandrou a Editou. Potom většinou vytáhl chleba se sádlem a cibulí a začal svačit.

„Dej si laskavě ty svoje smradlavé kanady někam jinam,“ okřikla ho Edita už po několikáté, i když to nemělo valný účinek.

„To jsou džungláky, to nepoznáš?“ poučil ji Honza. „A protože jsou ušitý z látky a mají větrací otvory, tak nesmrdej.“

„Každopádně si je jdi větrat jinam.“

„Hele, vysvětli mi to,“ přidala se Sandra, která při podobných debatách většinou mlčela. „To jako aby ti těmi otvory vytekla voda, když se brodíš močálem?“

„Přesně tak.“

„A můžu to zkusit?“ usmála se líbezně, a než stihl Honza zareagovat, vytila mu do levé boty vodu ze své lahve.

„Zbláznila ses?!“ zařval Honza, okamžitě sundal nohy z lavice a sedl si normálně.

„Funguje to,“ zajásala Sandra a šťouchla loktem do Edity.

Honza něco zavrčel, a jelikož mu bylo jasné, že si o to říkal, nechal to být, zatímco Edita si pomyslela, že krásné holce vždycky všechno projde.

Ona by si zřejmě vysloužila přirovnání k samici hovězího dobytka.

Ačkoli, možná ne, uvažovala. Honza sice vypadal jako robustní neotesanec, ale nikdy nikoho neurážel. Spíš se snažil hledět si svého. Líbilo se jí, že byl svůj, na nic si nehrál, a ten jeho rozcuch mu vlastně docela slušel. Navíc byl kromě Sandry jediný, kdo jí říkal jménem.

Sandra

Pro někoho, kdo už měl ukončené středoškolské vzdělání, byl nástup do třetího ročníku dost potupný, ale Sandra měla mezery v české gramatice a podle testů ji ředitel gymnázia odmítl dát do čtvrtého ročníku. Zřejmě se bál, že by neodmaturovala a snížila by tak škole průměr.

„Prodloužíš si mládí,“ utěšovala ji matka. „A kromě toho máš po mně takový ten dětský obličejíček, na víc než na šestnáct nevypadáš. Krásně zapadneš mezi spolužáky.“

Tohle Sandra věděla. Uvědomovala si, že jednou bude za své geny vděčná, ale právě teď jí to vadilo.

„V ostatních předmětech budeš excelovat,“ připomněl jí otec, který vždy myslel hlavně prakticky. „A usnadní ti to přechod na vysokou.“

Otec byl učitel a toto povolání si bral k nelibosti své rodiny i domů.

Tohle všechno jí bylo jasné, o stěhování se mluvilo v podstatě od jejího narození.

Právě proto matka trvala na perfektní češtině, když Sandra jako malá holka protestovala.

„Proč jsem teda nešla rovnou na pedág?“

„Abys měla šanci rozhodnout se i pro něco jiného,“ vzdychla matka, která si představovala pro dceru spíše uměleckou dráhu, a navíc měla pocit, že jeden učitel v rodině je až až.

Sandra už byla dospělá, a když rodiče přestali o stěhování do Česka mluvit a začali jednat, vyhrožovala, že zůstane v Austrálii, ale pak se rozešla s přítelem a bylo rozhodnuto. Nový začátek se najednou jevil jako lákavé řešení. Nějakou dobu váhala, nechtěla po několika měsících v přípravce na vysokou přerušovat studium, ale když potkala Joshe se svojí nejlepší kamarádkou, nebylo o čem přemýšlet. Už ji nic nedrželo.

Stýskalo se jí po kamarádkách, horkém počasí i po oblíbeném jídle, které nebylo v Česku dostupné, ale měla ráda výzvy a tohle brala jako jednu z nich.

Nakonec to ani nebylo tak špatné. Měla možnost užít si to, co jako středoškolačka v Darwinu nemohla, například taneční. A jestli měla nějakou superschopnost, tak to bylo umění přizpůsobit se novému prostředí. Dokonce ji bavilo i učení a rychle dohnala rozdíl v osnovách. Problém měla pouze s učitelem angličtiny.

Začalo to hned první den. Učitel přišel do hodiny a napsal na tabuli své jméno, *Mr. Martínek*.

„Promiňte, ale máte tam chybu,“ ozvala se Sandra. Nemyslela tím nic špatného, a dokonce se styděla za to, že pedagoga opravuje. Splést se může každý.

„Myslíte, že nevím, jak se jmenuju?“ zeptal se učitel pobaveně a zkontroloval tabuli.

„Ne, myslela jsem tu tečku.“

„Jakou tečku?“

On to snad vážně nevěděl. Nespletl se.

„Než jsem nastoupila na tuhle školu, nastudovala jsem si pečlivě osnovy a studijní plán. Dokonce i ředitel mě ujistil, že se zde vyučuje britská, nebo přesněji oxfordská angličtina.“

„A co to má společného s mým jménem?“ mračil se učitel.

Sandře se zpotily dlaně a určitě i zrudla, přesto dokončila svou myšlenku. „A v britské angličtině se tečka za titul nepíše.“

„Co je to za nesmysl?“

Sandřina snaha pomoci se změnila na vztek, přesto sklopila oči a co nejklidněji vysvětlila, že v britské angličtině se opravdu tečka nepíše a jedinou výjimkou je Capt. Tedy kapitán.

Doma se za svůj výstup styděla a mávla nad tím rukou, tečka sem, tečka tam. Jenomže při další hodině udělal Adam Martínek další chyby a pak znovu. Ty už byly mnohem závažnější.

A ona samozřejmě nemlčela.

Byla srozuměná s tím, že výuka angličtiny může být v českých školách všelijaká, přesto od gymnázia očekávala poněkud vyšší úroveň. Nebyla ochotná omluvit ani to, že učitel byl mladý, a i pro něj to byl první rok. Nastoupil totiž rovnou po vysoké.

„Chápu, že vás můj výklad nudí, slečno Wallace. Tak si třeba vezměte čistý papír a malujte si,“ navrhl učitel o několik dní později, „ale přestaňte soustavně narušovat mou hodinu.“

„Tak jo,“ pokrčila rameny, vytáhla skicák, bez kterého neudělala ani krok, a začala kreslit učitelovu karikaturu. Potřebovala pěkných pár výkresů do svého portfolia, pokud by se přece jen nakonec rozhodla studovat design.

Martínek, který dobře viděl, co Sandra dělá, neboť seděla v první lavici, se zamračil, ale dál pokračoval ve výkladu předpřítomného času.

„Leave it! Nešťourej se v tom,“ napomínal ji otec, který jako učitel musel občas vzít za někoho hodinu, i když látce tak úplně nerozuměl.

„Promiň, ale nemůžu tam sedět a nečinně přihlížet, když učí kraviny,“ trvala na svém Sandra.

„Kvalitních angličtinářů je zoufalý nedostatek. Mluvil jsem o tom s ředitelem. Je to státní škola, každý, kdo umí anglicky na takové úrovni, aby mohl učit, kouká po stáži v zahraničí nebo po manažerské židli. Navíc, když někoho takového seženou, je problém s bydlením. Habrovec je malé město, představ si, že chudák kluk sehnal akorát podnájem v jednom z těch domečků v zahrádkářské kolonii.“

„Na Sovíně? Tam, co máme chajdu?“ podivila se Sandra.

„Právě tam. Když se to dozvěděla máma, chtěla mu nabídnout bydlení u nás. Máme volný byt, který vůbec nepoužíváme.“

„Jenom to ne!“ protočila Sandra oči.

„On dobře ví o svých slabinách,“ pokračoval otec, „ale přemluvili ho. Takže to prosím ber na vědomí a chovej se slušně.“

„Klidně budu zticha, ale to nic nemění na tom, že učí studenty něco, co se jim v budoucnu může vymstít.“

„Většina si to stejně nebude pamatovat, a kdo chce, ten se to doučí. Třeba od tebe. A nezapomínej, že taky nevíš všechno. Australská angličtina je přece jen jiná.“

Sandra přikývla, ale že bude hodná, pro jistotu neslíbila. Adam Martínek ji neskutečně vytácel a věděla, že je jenom otázkou času, kdy jí zase povolí nervy.

Sandra sice neexcelovala ve všech předmětech, a dokonce musela dost dohánět v matematice, chemii a fyzice, ale pořádně zabrala a učitelé její mezery brzy ani nepoznali.

Nebyla to jen její zásluha, ale i spolužáků, kteří jí za doučování z angličtiny rádi vysvětlili matematiku.

Lidem ze třídy nabídla lekce formou výměnného obchodu, jinak to však pro ni byla výhodná brigáda. Stačilo, aby rozhodila na sociálních sítích zprávu, že poskytuje hodiny angličtiny, a měla velmi rychle zajištěný příjem. Ne že by ho potřebovala, jako jedináček dostávala od rodičů víc, než stačila utratit, ovšem měla také jeden velký sen a ten nebyl zrovna levný.

Vlastně ji na tu myšlenku přivedl otec, když jí vyčetl, že neovládá britskou angličtinu tak, jak by mohla. Kromě školy, kterou už začala studovat v Austrálii, si našla i dobrou školu v Česku, ale pak ji napadlo, proč nejet studovat do Londýna? Od té chvíle na to nedokázala přestat myslet, a nakonec začala jednat. Odeslala žádost a ukázkou svých prací a zbývalo jen čekat.

2. kapitola

Říjen

Edita

Po poměrně chladném a deštivém září se babí léto rozhodlo, že ještě neřeklo poslední slovo, a říjnové dny byly prozářené sluncem. Listí na stromech hrálo všemi barvami, od jasně žluté po sytě červenou, vzduch voněl vlhkým mechem a houbaři si hromadně chystali košíky.

Dokonce i Edita, která učení milovala, zírala z okna a nechtěla se jí sedět v lavici a poslouchat ředitelův monotónní hlas, vykládající něco o acidobazických reakcích.

„Rád bych vás upozornil,“ přerušil ředitel Hubálkovo zívání, „že tohle budete mít u maturitní zkoušky. Vřele vám doporučuji dávat v hodině pozor.“

Filip Hubálek zíval dál, ale Edita přece jenom zpozorněla a ze všech sil se snažila soustředit.

Těsně před koncem hodiny zvýšil ředitel hlas a oznámil třídě zprávu o nadcházející exkurzi.

„Sprátelená zemědělská škola v Kociánovicích na jižní Moravě nás pozvala na prodloužený víkend na jejich cvičnou farmu.“

Všichni okamžitě zbystřili, i Hubálek přestal zívat.

„Pojedeme v pátek dvacátého října, což už je za dva týdny. Vy i vaši rodiče byste měli během dneška obdržet e-mail.“

Omlouváme se za pozdní oznámení, ale čekali jsme, až škola potvrdí svou nabídku. Všechno máte zajištěné, dopravu, stravu i ubytování, čímž znovu děkuji našemu štedrému sponzorovi.“

Třídou to zašumělo a o chvíli později se šum proměnil ve vzrušenou debatu a spoustu otázek. Bylo dobře, že si zkušený pedagog nechal tuhle informaci až na konec hodiny, protože právě v ten moment by nikdo ze studentů nedokázal správně odpovědět ani na jednoduchou otázku, jaký je chemický vzorec vody.

„Nezapomeňte, že se nejedná o rekreaci, nýbrž součást vyučování. Hned v pondělí vám dám za úkol vypracovat esej o tom, co jste se naučili, a nemyslete si, Zatloukalová, že to odbudete jedním odstavcem. Pojede s vámi Adam Martínek a vaše třídní a zeměpisárka, profesorka Vyskočilová, která bude, na moje výslovné přání, držet celou dobu výklad o okolních městech a krajině. I toto bude součást eseje. Exkurze není povinná, ale věřím, že je to zajímavá příležitost, které by bylo škoda nevyužít. Všechny ostatní informace se dočtete v e-mailu.“

Zazvonilo, ředitel odešel, ale debata neustávala. Několik studentů sáhlo pro mobil a hlásilo, že e-mail už dorazil.

„Tady píšou, že budou vepřové hody,“ zvolal Radim. „Já teda rozhodně pojedu.“

„Jsi nechutnej. Chudáci zvířata,“ ohrnula nos Iveta, která se netajila tím, že je veganka.

„Tak to jedu taky,“ přidal se Honza a vysloužil si od Ivety pohled plný opovržení.

„Já nemůžu, v pátek mám taneční,“ řekla Sandra.

„Bez tebe to nebude ono. Pro jednou se nic nestane, když vynecháš. Chodila jsem do tanečních už loni, klidně tě všechno doučím,“ obrátila se na ni Edita a tvářila se téměř zoufale.

„Hmm, asi by mě to mrzelo, ale pomůžeš mi pak s tou esejí,“ odpověděla Sandra.

„Nemohla by to být týmová práce?“ vmísil se do hovoru Honza.

„Jasně, a budu to psát pro celou třídu.“

„Super nápad!“

„Zapomeň,“ zamračila se na Honzu a obrátila se zpátky k Sandře. „Projížďka na kolech podél nádrže Nové mlýny, návštěva lednického zámku, levandulová farma, vyjížďka na koních... Bude to skvělý, užijeme si.“

„Řekla jsem, že pojedu,“ uklidnila ji Sandra.

Edita se usmála a spokojeně se rozvalila v lavici. Čekal ji nádherný výlet, jenom se modlila, aby vydrželo počasí.

Její prosby byly vyslyšeny a o dva týdny později se stejně oteplilo a slunce svítilo jako na začátku října.

V pátek časně ráno se celá třída shromáždila před školou, kde stál přistavený autobus a řidič nakládal zavazadla do přepravního prostoru. Někteří studenti už seděli uvnitř, včetně Sandry a Honzy.

„Tady jsme!“ zavolala Sandra na Editu, když konečně nastoupila, a mávla na ni z poslední sedačky.

Editě se dělalo v dopravních prostředcích špatně a zvedl se jí žaludek už jen při pohledu do zadní části autobusu. Zhluboka se nadechla, řekla si, že už je velká holka, a že si před jízdou vzala kinedryl, a směle vykročila k *pětce*. Cestou se před ní vmáčkla Adéla, která se posadila vedle Sandry na sedačku u okna, zabalila se do svojí obří mikiny, přetáhla si kapuci přes oči a předstírala, že spí. Díky tomu zbylo na Editu pouze místo vedle Honzy a mohla se k němu posadit, aniž by to vypadalo, že se tam cpe schválně.

Řidič dokončil nakládání a usadil se za volant a nastartoval. Profesorka Vyskočilová si odškrtla jména přítomných studentů, a když zjistila, že nikdo nechybí, mohli vyrazit.

Autobus opustil školní pozemek, projel ucpaným středem města a po deseti minutách najel na dálnici D8.

„Sakra, zapomněla jsem si dojít na záchod,“ zvolala Lucka ze třetí řady.

„První odpočívadlo je na sedmdesátém kilometru dé jedničky, to snad vydržíš,“ napomenula ji zeměpisářka.

„Tři kilometry před Prahou je benzínka. Nemůžeme zastavit tam?“ smlouvala Lucka.

„Taky potřebuju,“ přidala se Iveta.

Učitelka si povzdychla a polohlasně něco sdělila řidiči. Ten utrousil dva nebo tři hrubé výrazy, ale nakonec slíbil, že zastaví u benzínové pumpy.

„Tak vidíš, Lucko, za dvacet minut tam budeme,“ uklidnila ji učitelka a obrátila zrak zpět ke knize, ačkoli měla podle ředitelova nařízení třímat mikrofon a vykládat studentům o potoce Luženec, nad kterým právě projížděli.

Po chvíli bylo všem jasné, že k čerpací stanici nedojedou za slibovaných dvacet minut. Oba jízdní pruhy byly totiž v rekonstrukci a všechna vozidla se ploužila téměř krokem po zpevněné krajnici.

Řidič zavrčel další jadrný výraz, zpomalil, a poté, co se před něj nacpalo několik naleštěných vozidel ignorujících zipování, se zařadil do kolony a zahrozil pěstí směrem k motorkářům, kteří si ze zábran nic nedělali a kličkovali mezi auty i dopravními kužely.

Jediný, komu pomalá rychlost vyhovovala, byla Edita, pohodlně se zabořila hlouběji do sedačky a byla ráda, že je její žaludek chvíli v klidu.

Kolona postupovala šnečím tempem a zrychlila teprve před benzínkou, když byl čas zastavit.

„Dojděte si všichni. Nebudu stavět na každým odpočívadle,“ varoval řidič omladinu. „Musíme dohnat zpoždění. Máte deset minut.“

Na profesorčino naléhání přidal dalších pět a šel si koupit nealkoholické pivo.

Cesta přes Prahu byla už o něco plynulejší, a tak se brzy napojili na D1. Pár kilometrů se jelo jako po másle, ale pak nastalo známé drncání. Ačkoli nedávná rekonstrukce spolkla osmadvacet miliard korun, vyjeté koleje od těžkých nákladních aut udělaly svoje.

„Zatracený kamióny,“ zavrčel řidič a loknul si zteplalého piva.

Edita sdílela řidičovo rozhořčení, neboť s každým drcnutím se její žaludek bouřil o trochu víc. Nenápadně začala hledat v batůžku igelitový sáček, ale doufala, že přece jen nebude potřeba. Ne před Honzou. Musela se vzchopit. Dívala se před sebe a soustředila se na pravidelné dýchání, nevolnost však neustupovala. Zoufale potřebovala jít ven, nadýchat se trochu čerstvého vzduchu a litovala, když řidič nevyhověl Lucčině prosbě zastavit jí, aby si mohla dojít znovu na toaletu.

Když se blížili k odpočívadlu na sedmdesátém kilometru, začali naléhat i ostatní studenti, protože vypili všechny energetické drinky, které si zakoupili u benzínky, a příroda se začala hlásit o své. Bohužel zastavit nebylo možné. Zpevněná krajnice, celý pravý pruh i samotné odpočívadlo byly v rekonstrukci.

„Musíte vydržet, už nejste malé děti. Další zastávka je za pouhých čtyřicet kilometrů,“ řekla učitelka konejšivým hlasem.

Řidič sice podotkl, že čtyřicet kilometrů může taky trvat celý den, ale Vyskočilová se na studenty povzbudivě usmála a ujistila je, že tam už brzy budou.

„Kdo mi sežral řízek!“ vykřikla Markéta a ječivým hlasem osočovala podezřelé spolužáky.

Edita téměř zaúpěla. Pronikavý jekot spolužačky dráždil všechny její smysly, nejen uši. Pevněji stiskla igelitový sáček a sebrala veškerou sílu, kterou měla. Věřila, že to zvládne, dokud si dvě řady před ní někdo nerozbalil sendvič s dobře uleželým sýrem.